GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 18.

W Srodę Dnia 2 Marca 1808.

Z Wiednia d. 24. Lutego.

W piątek d. 19 t. m. po południu odprawione zostały w kościele zamkowym wigilije, a nazaiutrz o godzinie w pół do 11tey exekwiie za ś. p. Nayiaśnieyszego Cesarza Józefa II. Oboie Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, z Arcy Xżniczką Jmć Maryą Ludwiką i Arcy Xiążętami znaydowali się przy assystencyi całego dworu na tem smutnem nabożeństwie.

W niedzielę 21 znaydowali się Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość na zwyczaynem nabożeństwie.

J. Cesarzowiczowska Mość Arcy Xżę Rudolf, koadiutor Arcybiskupstwa Ołumonieckiego zachorował niebezpiecznie, i lubo nie pogorszał się stan iego choroby, opatrzony iednak został na własne żądania d. 23 SS. Sakramentami. Nayiaśnieysi Cesarstwo Jchmość, z Arcy Xżniczką Maryą Ludwiką i Arcy Xiążętami, za wystąpieniem dworu i duchowieństwa, szli za SS. Sakramentami z kościoła zamkowego aż do pokoiow Arcy Xcia Koadjutora i nazad stamtąd do kościoła.

W niedzielę d. 21 t. m. po nabożeństwie zasłużony biskup Leitmeritzu, Wacław Leopold Chlumczański, mianowany z powodu zaślubin J. C. K. Mci taynym radcą, wykonał w przytomności Ministra spraw zagranicznych, Hr bieg. Stadiona zwykłą przysięgę przed J. C. K. Mcią.

J. C. K. Mość raczył znaną w kraiu i zagranicą z swoich talentow, Józefę Mülner, która iak wiele innych artystow winna swoie ukształcenie ś. p. Cesarzowi Jozefowi IImu, nadworną harfiarkę i kamery wirtuoską nayłaskawiey mianować,

Koncepistę rady stanu i konferencyyney, nadwornego Sekretarza Lamberta Dion, raczył J. C. K. Mość na pokorną iego prozbę i wzgląd na 40 letnią iego chwalebną służbę z całkowitą iego pensyą uwolnić nayłaskawiey od obowiązkow służby, i na dowod nayłaskawszego swoiego ukontentowania nadać mu tytuł C. K. niższey Austryi radcy z uwolnieniem od taxy.

J. C. K. Mość raczył Jozefa Sebastyana Pobeheim, właściciela znaczney kopalni ołowiu, pieca i hamerni żelazney w Karentyi, przez wzgląd na iego zasługi w gornictwie, tudzież w wielu razach okazany patryotyzm i wierne przywiązanie do Osoby Nayiaśniey-

szego Pana i Cesarskiego domu, wynieść nayłaskawiey do stanu rycerskiego.

Doktora medycyny, Jozefa Sch lgruber, raczył J. C. K. Mość mianować nayłaskawiey professorem wyższey anatomii, fizyologii i ocznych chorób w szkole głowney Krakowskiey z roczną pensyą 1500 zł. ryń.

Pogoda i uciszenie się wiatru pozwoliła nakoniec d. 21 t. m. uskutecznić illuminacyą domu inwalidów, którą archidekt Pickl, zostający w usługach Arcy Xżny Jmć wdowy Beatryxy, na d. 15 gustownie i zręcznie przygotował i urządził. Długa 100 sążni i 135 mieiąca okien facyata zawierała 13,000 lamp, 100 fakli woskowych, wiele szkieł koloro wych, 70 sztucznych lamp za transparentami 528 świec pomiędzy oknami, co wszystko w pięć kwadransy bez żadnego przypadku zapalone zostało, i przedziwny wydawało widok.

Z Konstantynopola d. 29 Stycznia.

Angielskie eskadry okrywaią ciągle Archipelak, tamuią handel, żeglugę i zamykaią ścisło siedm wysp. Admirał Kollingwood znaydnie się przed Cerigo, inny odział floty zamyśla uderzyć na Kandyx.

Kaimakan wysokiey Porty w Egipcie, Seid Mehmed Aly, przymuszony został przez uporczywą obronę nieiakiego Binbaschi, który ufortyfikował się w własnym domu w Kairze i wszelkim oparł się dotąd siłom, i przez przesadzone żądania Arnautow (Albańczykow) zamknąć się w cytadeli i tam oczekiwać posiłkow od Porty i ukończenia układow, które z Bejami rozpoczął.

Ostatni wylew Nilu nie był tak obfity; iak potrzeba kraiu wymagała.

Porta przeniosła baszę Bośnii, Ch sreba, do Saloniki, a na iego mieysce mianowała rządcą Bosnii Ibrahima baszę bywszego W. Wezyra.

D. 20 Stycznia wszczął się na przedmieściu Galata okropny pożar, który kilka set domow w pyrzynę obrocił, i nie pozostały się tylko murowane domy Chrześcian, nie gdyś przez Genuenczykow wystawione. W tymże prawie czasie spaliły się przez inny ogień za arsenałem w okolicach ku Azyi leżące powiaty Chaskoi i Kadiroi.

Rossyyski Pułkownik Paskwich, który d. 26 Grudnia przywiozł tu nakoniec z Rossyyskiey strony zatwierdzenie zawartego między Tureckim i Rossyyskim woyskiem rozeymu, zaszczycony został d. 26 Stycznia przez W. Sułtana orderem Xiężyca, i odiechał na powrot do głowney kwatery Rossyyskiey do Bukarestu.

D. 19 Stycznia przybył także do kanału Konstantynopolskiego statek z Sebastopola pod rozeymową banderą, który w 4 dniach [illegible] przykrą i niebezpieczną w teraź ie szey porze roku po czarnem morzu podr ż Przywiozł wielu jeńcow Tureckich, i zapewnił oraz, iż reszta, których liczba przeszło 17,000 wynosi, w krótce będzie odesłana.

Z Peterzburga d. 3 Stycznia.

Jenerał piechoty, Hrabia Buxhewden, który tu przyiechał, otrzyma iak zapewniaią, dowodztwo nad Finlandzką dywizyą.

Minister siły lądowey, Jenerał piechoty Wesmitinow, został na prożbę oddalony, a na iego mieysce mianowany iest ministrem woyny Hrabia Araktszeiew, bywszy inspektor całey artyleryi.

Onegday raczył Nayiaśnieyszy Imperator Jmć z familiią znaydować się na balu, który tuteysi przyiaciele muzyki szlachta i kupcy dali. J. J. Mość iadł wieczerzą razem z całem towarzystwem. Na tym balu znaydował się także Francuzki ambassador, P. Cau-

lincourt, i wiele członkow ciała dyplomatycznego.

Oddalony z Pruskiey służby Major Baron Krone, przyięty został do służby Rossyyskiey w stopniu kapitana, i umieszczony iest przy głownym sztabie J. J. Mci.

Pomiędzy osobami, które ztąd wyiechały znayduie się także Hrabia Noronha.

Gazeta dworska zawiera co następuie:

"Stan rycerski guberrnii Kurlandzkiey założył swoim kosztem w czasie ostatniey woyny w Mitawie szpital dla ranionych i chorych officerow. Officerowie, którzy w tym szpitalu wyzdrowieli, złożyli potem osobiste świadectwo u woiennego Rządcy Rygi, Jenerała piechoty, Hrabiego Buxhewdena, iż miano o nich nayw iększą staranność. Prawie wszyscy, którzy tam leżeli, wyzdrowieli; nadto stan rycerski dał tym wszystkim zapomożenie, którzy potracili swoie rzeczy w woynie. Nayiaśnieyszy Imperator oświadczył rycerstwu Kurlandzkiemu w liście swoim za ten piekny czyn wdzięczność swoią i raczył rozkazać, aby był do publiczney podany wiadomości."

Jenerał piechoty Wesmitinow iest także na prozbę od urzędu naywyższego dowodzcy w Peterzburgu uwolniony.

Z Paryża d. 8. Lutego.

Matka Cesarza zdała J. C. K. Mci obszerny rapport o odprawioney jeneralney kapitule sióstr miłosiernych, który następuiącemi słowy zakończyła: "Gdy zwołanie tey kapituły nastąpiło z wyraźnego wyroku, który zwrocił na siebie oczy Francyi, ożywił nadzieie w wszystkich dobrych ludziach, przeto niet lko ubogim na tem zależy, ale nawet chwała twoia, Nayiaśnieyszy Panie, wymaga, aby wypadki tego zgromadzenia były poważne, odpowiadały powszechnem oczekiwaniem i stosowały się w szlachetnym sposobie, do tego wszystkiego co W. C. K. Mość czynisz użytecznego, wielkiego i pamiętnego."

Na to odpowiedział Cesarz swey matce w liście, który następuiącemi wyrazami zakończył: "Nie mogę dosyć wyrazić Ci, Kochana Matko, moiego ukontentowania za gorliwość i nową staranność, którey dokładasz. Nie potrafisz z resztą, Kochana Matko, pomnożyć uczuciow uszanowania i miłości synowskiey, które dla Ciebie ma przywiązany syn. W Paryżu d. 4 Lutego 1808.

Podp. *Napoleon.*

Przez dołączony do tego listu wyrok wyznaczył Cesarz na rok 1808 summę 182,500 fr. na pierwsze urządzenie domow sióstr miłosiernych, a na dal corocznie na ich utrzymanie po 130,000 fr.

Onegday oglądała Królowa Hollenderska obraz Dawida, wystawiaiący koronacyą Cesarza.

Wiadomo, iż Cesarz zlecił był dawniey narodowemu instytutowi, aby mu zdał sprawę w czterech oddziałach o postępie nauk i kunsztow od roku 1789. D. 6 uskuteczniła iuż to zlecenie pierwsza klassa instytutu przez deputacyą, którey J. C. K. Mość dał audyencyą na radzie stanu. Prezydent instytutu, P. Bougainville, miał do Cesarza mowę. P. Delambre czytał potem rzecz o postępie matematyki od roku 1789 aż do tego czasu, a P. Cuvier o postępie fizyki.

J. C. K. Mość odpowiedział deputacyi iak następuie:

"Mci Prezydencie, Sekretarzu i Deputowani od pierwszey klassy instytutu! Chciałem od was słyszeć o postępie ludzkiego rozumu w ostatnich latach, ażeby to, co mi powiecie od wszystkich narodow słyszane było, i ażeby przymusić do uciszenia się po-

twórców naszego wieku, którzy usiłując dać własciwy kierunek rozumowi ludzkiemu, zdaią się zmierzać do przytłumienia go." Chciałem wiedzieć, co mi ieszcze do uczynienia pozostaie dla zachęcenia prac waszych, ażebym mógł mieć tę pociechę, iż niczego nie zaniedbałem, co tylko przyłożyć się może do postępu nauk. Dobro moiego ludu i chwała moiego tronu zarówno wyciągaią wzrostu nauk. Moy minister wewnętrzny doniesie mi o wszystkich waszych prożbach, i możecie zawsze bydź pewnemi skuteczney moiey protekcyi.,,

Wczoray w niedzielę była w pałacu Tuilleries dyplomatyczna audyencya, pod czas którey przedstawieni J. C. K. Mci byli: przez Rossyyskiego ambassadora, Hrabiego Tolstoy, Jenerał porucznik Borasdin; przez Bawarskiego posła, P. Cetto, Hrabia Schönborn; przez Wirtemberskiego ministra, Hrabiego Zeppelin, Sekretarz poselstwa, Baron Gremp, i Szambelan Hirmansen; przez Saskiego posła, Barona Senft-Pilsach, Hrabia Batowski, Radca poselstwa Riviere i Sekretarz poselstwa L. Riviere.

Dotychczasowy kommissarz morski w Antwerpii, P. Malount, mianowany został referendarzem.

Z Liworna piszą pod d. 28 Stycznia, iż 15 Amerykańskich okrętów szczęśliwie przerznęły się przez eskadry Angielskie, nie będąc od nich zatrzymane ani przetrząsane, i zawinęły do Lizbony.

Przybyły d. 3 t. m. do Blaye bryg Joanna, napotkał d. 23 Stycznia pod 29 stopniem szerokości Francuzką eskadrę.

Ważnieysze zasady urządzenia publiczney edukacyi są iuż, iak mowią, postanowione. Na czele kommissyi edukacyyney znaydować się będzie W. mistrz z obszerną władzą, ieden kanclerz i ieden podskarbi; wszyscy trzey mogą zawsze bydź zmienionemi.

Sądownictwo ma także bydź poprawione, a osobliwie kryminalne.

List z Lizbony pod d. 18 Stycznia zawiera w sobie co następuie:

"Rossyyski admirał Siniawin dał d. 14 wielką ucztę na swey flocie, na którey znaydowała się cała jeneralność Francuzka i znaczna liczba znakomitszych Portugalczyków. Jenerał Junot ma dać podobnąż ucztę dla tego admirała i officerów iego eskadry. — Zniesiona została kancelarya rachownicza prowincyi zamorskich, co okazuie, iż nie chcą mieć żadnych związków z osadami Portugalskiemi. Myli się, kto myśli, iż kopalnie Brazylijskie uczynią Angliią panią krążącego w Europie złota. Złote kopalnie Brazylii nie wydaią więcey rocznie iak 30 mill. fr. gdy tym czasem Król Hiszpański wybiia corocznie z kopalni Chili, Mexyku i Peru 10 mill. złotey, a 30 mill. fr. srebrney monety. Brazyliia iest obszerny i bogaty kray, maiący około 850 mil długości, a 780 szerokości, i zawiera w sobie 800,000 Europeyczyków, 1,500,000 Murzynów i 900,000 kraiowców. Tak mała liczba ludzi, rozrzucona po obszernym kraiu, długo nie potrafi w Europie wzniecić zazdrości, i myślić nawet nie można, żeby się pomnożyła pod okiem słabego i zepsutego dworu.,,

List z Zary (w Dalmacyi) pod d. 15 Stycznia, ogłoszony w dzienniku państwa, zawiera w sobie:

"Zadziwiliśmy się bardzo czytaiąc w gazetach południowych Niemiec bardzo wiele fałszywych doniesień o poruszeniach woysk Francuzkich w Dalmacyi. Umysły tuteysze zatrudnione są iedynie dobrodzieystwami,

które rząd na tę prowincyą, samey sobie dawniey zostawioną rozciąga. Robią gościńce Rzymskie i urządzaią szkoły. Obrona kraiu nie iest także zaniedbana; naprawiaią i kończą fortyfikacye Kattaro i Ragozy; mieszkańcy Spalatro spodziewaią się, że ich miasto, naybardziey ruchu witnące, zasłonione zostanie przez nowe fortyfikacye przeciw wszelkiey napaści. Największa spokoyność panuie nad granicami Tureckiemi i większa część naszego woyska użyta iest do obrony brzegow.„

Z Londynu d. 29. Stycznia.

(Z Monitora Francuzkiego.)

Czynią tu wiele wnioskow względem przeznaczenia Roszefortskiey eskadry. Wczoray doniosł list z Korku, o pokazaniu się w tamteyszych wodach 5 liniiowych okrętow i o wysłaniu lekkiego statku dla ich rozpoznania. Z Roszefortu wyszło w pocztkach 6 liniiowych okrętow Francuzkich, ale ieden musiał się nazad wrocić. Niektórzy domyślaią się, że one pokazały się pod Irlandzkiemi brzegami; le nie ma podobieństwa, żeby ta eskadra, którą widziano ku stronie południoowey płynacą, miała tak daleko z swey drogi zboczyć, i żeby nieprzyiaciel odważył się w tak małey sile czynic iakowe przedsięwzięcie przeciw Angielskim wyspom. Eskadra ta wyszła z Roszefortu d. 17 t. m. ścigała w tymże dniu fregatę Eurydykę, która iey zaledwo umknęła i naypierwsza doniosła o iey wypłynieniu Admirałowi Duckworth. Ten udał się zaraz za nią w pogoń w 5 liniiowych okrętow i 2 fregat. Okręt Dreadnough pozostał się pod Brestem, a dwa brygi wysłane zostały ieden do wod Hiszpańskich, drugi do Irlandyi. Admiralski okręt Francuzki ma 120 dział. Eskadra Admirała Strachan, która śledzi także Francuzką, znacznie ucierpiała z powodu niedostatku żywności, i mowią, iż przymuszoną była opuścić okolice Roszefortu, dla nabrania wody w zatoce Quiberonu. Francuzi korzystali z tey okoliczności i wyszli pod żagle.

Zdaie się, że także część Bresteńskiey floty w ten czas, kiedy burza przymusiła nasze okręty do oddalenia się, wyszła z woyskiem na morze. Roszefortska eskadrama także mieć lądowe woyska na sobie i przeznaczoną bydź ma do obięcia Florydy. Wszystkie woienne okręty, które znaydowały się w zatoce Cawsand musiały wczoray wyyśdź pod żagle.

Wczoray rozeszła się tu pogłoska, że eskadra Admirała Strachana widziana była od iednego naszego ślopa w odległości 4 mil morskich od nieprzyiacielskiey eskadry.

Zgromadzone w okolicy Gibraltaru nieprzyiacielskie woyska nie są ieszcze bardzo liczne; z tem wszystkim Francuzi i Hiszpanie czynią przygotowania do obiężenia.

Mamy wiadomości z Ameryki do 27 Grudnia. Amerykanie wydali ustawę, mocą którey włożone iest tylko embargo na Amerykańskie okręty i zakazano im wychodzić na morze; obce zaś okręty muszą się z Amerykańskich portow oddalić w stanie, w iakim im powyższa ustawa oznaymiona zostanie, to iest z ładunkiem lub prożne. Nie chcemy czynić uwagi nad tym środkiem, powiemy tylko, że obie izby prawodawcze uchwaliły go na wniosek prezydenta, w celu ochronienia swoich okrętow, maytkow i towarow przeciw niebezpieczeństwom, na iakie są wystawione z strony woiuiących mocarstw.

Przeciw części adressu podziękowania Królowi, w którey iest wzmianka o wyprawie do Kopenhagi, zrobione tu zostały dwie protestacye; iedna przez Xcia Glocestru, lordow Rawden, Landare, Greia, Holland,

Sidmonth i Xcia Norfolk, a druga przez Lorda Erskine.

Prywatne listy zawieraią w sobie, iż 28,000 zgromadzonego w Zelandyi woyska Duńskiego przeznaczone są do wtargnienia do Szwecyi.

Gazety nasze donoszą z miasta Moskwy: — "Układy z Persyą pomyślny wzięły obrot. Powszechnie tu mniemaią, że czynione są przygotowania do podwoyney wyprawy przeciw Angielskim posiadłościom w Indostanie W Astrachanie oczekiwani są Francuzcy officerowie, którzy w tym kraiu pod P. Bussy i innemi jenerałami służyli.

Parlamentowi przełożone z stały następuiące papiery tyczące się Rossyi, których iest 5.

Nr. 1. Jest nota, w którey Rossyyski Minister spraw zagranicznych, Jenerał Budberg donosi Lordowi Gower o zawartym rozeymie między Rossyą i Francyą.

Nr. 2. Odpowiedź Lorda Gower, w którey wyraża, iż spodziewa się, że układy które nastąpią, nie będą stronnicze, ale obeymować w sobie będą interessa wszystkich sprzymierzyńcow.

Nr. 3 Na tę notę odpowiedział Minister Budberg ciągiem obwinień przeciw Angielskiemu rządowi, który zawiodł Imperatora w nadzieiach wspólnego działania i przymusił go do starania się o własne bezpieczeństwo. " Przyrzeczona dywersya (wyraża Minister Budberg) nie tylko że nie nastąpiła, ale nawet odmowiono pieniężnych posiłkow.„ Obwiniaią nas, iż nie dopomogliśmy do pożyczki, którą w Londynie zaciągnąć chciano, i że ofiarowaliśmy tylko lądowym mocarstwom 80,000 f. szt. pieniężnych posiłkow, które nie wystarczały nawet na potrzeby Prus, dopiero zaś Rossyi.

Nr. 4. Jest nota, w którey Rossyski ambassador, P. Alopeus, donosi o podpisaniu traktatu pokoiu w Tylży i ofiaruie w imieniu Imperatora Jmc pośrednictwo do przywrocenia pokoiu między Angliią i Francyą.

Nr. 5. Jest odpowiedź Ministra Canning, w którey przyięte iest pośrednictwo pod warunkami; żąda oraz udzielenia warunkow pokoiu, i słusznych i chwalebnych zasad, na których Francya chce pokoy z Angliią zawrzeć.

D. 26 zapytał się P. Whitbread w niższey izbie, czyli ministrowie udzielą izbie tayny traktat, który z Portugaliią zawarty został. P. Canning oświadczył, iż ten traktat zawiera w sobie wiele taynych warunkow, które bez zobopolnego zezwolenia nie mogą bydź ogłoszone.

W wyższey i niższey izbie proponowali ministrowie onegday adress podziękowania sile morskiey i lądowey, która użytą była do wyprawy przeciw Koppenhadze. W wyższey izbie Lord Holland mowił mocno przeciw adressowi. "Szacuię w prawdzie bardzo (wyraził) osobiste talenta wspomnionych officerow, ale nie rozumiem, aby można tak dalece poniżać zaszczyt, który iest przeznaczony dla wynadgrodzenia wielkich talentow i czynow. W szczęśliwszych czasach odniosł Xżę Marlborough w czasie sukcessyyney woyny wiele ważnych zwycięztw, a nie pozyskał podobnego zaszczytu, chociaż te wiele przyniosły chwały temu jenerałowi i narodowi. Jakąż korzyść odniosł narod z tey wyprawy?„ — Adress iednak pomimo opierania się Lorda Holland uchwalony został bez głosowania. —— W niższey izbie mowili PP. Windham, Brand i Tierney przeciw adressowi, lecz gdy przyszło do głoso-

wania przyięty został większością 100 przeciw 81 kresek.

P. Roſo wniosł potem, aby izba zamieniła ſię w kommiſſyą, i przetrząsnęła uſtawę uchwaloną na przeszłych poſiedzeniach parlamentu względem handlu między Anglią i Ameryką. Potrzeba dać, wyraził z tego powodu, Amerykanom przykład umiarkowania, gdyż uſtawa ta zmierza do przymuszenia Amerykanow do zawiiania do Angielskich portow.

Stolicy Brazylii, Rio Enero, albo właściwie Janeiro, zwaney także St. Sobeſtian, dokąd Xżę Regent Portugalski z swoią familią i skarbami popłynął, Anglik Barrow, który tam przed kilku laty bawił, następuiący opis uczynił:

" Rio Janeiro warta bydź ſtolicą Brazylii, to ieſt kraiu zawieraiącego w sobie 100,000 kwadratowych mil Niemieckich, a zatem tak wielkiego iak cała Europa bez Roſſyi Europeyskiey. Wiezdza ſię do tego miaſta, które ma z przodu mocną twierdzę, pomiędzy dwiema na 700 ſtóp wysokiemi z połyskuiącego ſię granitu skałami. Przebywszy ten suchy kanał, okazuie ſię oku przedziwny widok. Kryſtałowe iezioro, którego okiem przeyrzeć nie można, rozlewa ſię na 10 mil w rozkoszny ten kray. Po tym ieziorze znayduią ſię wysepki, które przez naypięknieysze rośliny wydaią oku rozmaite kolory i przyiemny rozszerzaią zapach. W tyle tego iezıora znayduią ſię wzgorki okryte naypięknieyszemi drzewami, na iedney ſtronie znayduie ſię kilka twierdz, na drugiey piękne miaſto Janeiro, które, zdobi wiele kościołow, klasztorow, ieden obelisk i królewski pałac. Wszyſtkie te gmachy wyſtawione są z granitu, ktorego wielość świecących warsat oko razi. Naypięknieyszem i naywspanialszem iednak ieſt dziełem wielki wodociąg, który na dwiema rzędami zbudowanych arkadach prowadzi z pomiędzy gór wodę do miaſta i prawie wszyſtkie domy w nią opatruie. Wicekról Vasconella przez wyſtawienie go uwiecznił swoie imie. Port miaſta Janeiro ieſt tak wielki, iż kilka tysięcy okrętow ſtać w nim bezpiecznie może na kotwicach. Obok niego widać wygodny warsztat okrętowy, morski arsenał i wielkie magazyny. Korzyści te natury, którym sztuka dopomogła, zrobiły Janeiro składem wszyſtkich bogactw, których Brazylia doſtarczała dotąd Portugalii, a te są złoto, dyamenty, bawełna, farbierskie drzewo, cukier, kawa, kakao, tytuń, &c. Znayduie ſię tu także mennica. Rząd od zaięcia Brazylii w roku 1500 nie oszczędzał żadnych kosztow, dla obwarowania tego ważnego miaſta. Siedm twierdz bronią wniyścia do portu i do Janeiro. Okolice są na około wieczną zielenością okryte; naypięknieysze rodzą ſię owoce bez pomocy prawie ludzkiey ręki; przez wielość pomarańczy i innych pachnących kwiatow zawsze unoszą ſię po powietrzu wonie. Gdzie tylko oko ſię zwroci, widzi powabne budynki wieyskie bogatych Portugalczykow. Miaſto Janeiro liczy teraz 40,000 ludzi wszelkiey barwy i narodow. — Inne miaſta są Fernambuko, Bahia, Marannon, &c. Wewnętrzny kray ieſt samem nawet Portugalczykom powiększey części ieszcze nie znany. Mieszka w nim niezliczona liczba małych pokoleń, które są wysokiego wzroſtu i miedzianey farby. Złote kopalnie znayduią ſię w wielu okolicach nad brzegami rzek; dyamenty zbieraią częścią w rzekach i ſtromykach, osobliwie po wielkich ulewach, częścią dobywaią ie Murzyni z ziemi. W roku 1628 odkryto dopiero, że Brazylia, oprocz wielu drogich kamieni, poſiada także dyamenty. Nazbierano ich od razu tyle, iż

posłano ich razem 90 funtow do Lizbony. A żeby ich cena bardzo nie spadła, zakazał rząd zbierać ich prywatnym pod karą śmierci i sobie tylko to prawo zachował. Naywiększy dyament, który z Brazylii do Lizbony posłano, waży 1680 karatow. Powrocił nazad z Xciem Regentem do swey oyczyzny. Znayduią także, ale rzadko niebieskawe i zielonawe dyamenty, które są wielkiego szacunku.— Gdy Xżę Regent odpłynął d. 29 Listopada z Lizbony, przeto musiał już stanąć w Janeiro. — Brazyliia maiąc, iak się wyżey powiedziało 100,000 mil kwadratowych, może zatem wyżywić i umieścić w sobie 150 do 200 millionow ludzi. Rośliny i zwierzęta podaią tam badaczowi natury nie wyczerpane źrodło do uwag.„

Z Turyna d. 31 *Stycznia.*

P. Marescalchi, minister zagranicznych związkow królestwa Włoskiego, przeiechał d. 28 przez nasze miasto do Paryża. Dowiedzieliśmy się, iż zaskoczył go na górze Cenis tak wielki wicher, że przymuszony był schronić się do tameyszych zakonnikow.

Jeneralny rządca Menon odprawił rewiią nad 7mym liniiowym regimentem, pod czas którey kazał swoiego 7mio letniego syna do niego wpisać. Każdy zdziwił się nad postawą i robieniem bronią tego dziecka, które taką okazało zręczność, iak służący już kilka lat żołnierz.

Z *Kassel d.* 9. *Lutego.*

Ogłoszony tu został następuiący wyrok: "Hieronim Napoleon, &c. &c. Na zdanie nam rapportu przez naszego ministra wewnętrznego i sprawiedliwości, z którego pokazuie się, że zbiegowie, bywsi jeńcy woienni i oddaleni żołnierze zkupili się i zbroyną ręką popełnili kilka rozboiow i zdrożności, zważywszy, iż podobne rozboie należy zaraz w początkach przez surowe i prędkie kary przytłumić, postanowiliśmy i stanowiemy co następuie: — Maią bydź bez zwłoki do wszystkich okolic, gdzie tylko pokazuią się skupienia, wysłane oddziały woyska, które będą ścigać wszędzie rozboynikow. Schwytani na uczynku od zbroyney siły, maią bydź przed kommissyą woyskową stawieni, która ma bydź tam utworzona, gdzie są schwytanemi. Maią bydź bez zwłoki sądzonemi i natychmiast rozstrzelanemi, gdy okaże się, iż należeli do zbroynego kupienie się. Użycie ninieyszey ustawy nastąpi ile razy zbierze się 3 osob zbroynych w celu rabunku lub kradzieży, &c. Minister nasz sprawiedliwości i wewnętrzny, iako też minister woyny maią zlecenie wykonać niniejszy wyrok, ile którego się tyczy, &c. W Kassel d. 3 Lutego 1808.

Wyrok Królewski pod d. 27 Stycznia zawiera w sobie co następuie:

W dobrem naszem mieście Kassel ma bydź sąd appelacyyny, który rozpoznawać będzie przychodzące do niego sprawy od pierwszych instancyy sądowych. Składać się ma z 26 sędziow, 3 prezydentow, iednego prokuratora i 2 zastępcow. Pierwszy prezydent sądu appelacyynego mieć będzie 10,000, a dway drudzy po 8000 fr. roczney płacy. Płaca 18 sędziow, którzy dzielić się będą na trzy sekcye, iest na 3 klassy podzielona. Każdy z 6 pierwey mianowanych mieć będzie po 6000 fr. 6 po nich następuiących po 5000 fr. a 6 ostatnich po 4000 fr. Jeneralny prokurator mieć będzie 8000 fr. a każdy z dwoch zastępcow po 4000 fr.

W piątek pożegnał J. K. Mość panuiący Xżę Waldek. W niedzielę miał pełnomocny minister Króla Jmci Wirtemberskiego wstępną audyencyą u J. K. Mci.

DODATEK

DO № 18

GAZETY KRAKOWSKIEY

W ŚRODĘ DNIA 2. MARCA 1808.

Podziękowanie.

Dywizya Pułkownikowska, walecznego regimentu 1go huzarow, Nayjaśnieyszego Cesarza Jmc, naywyższe nazwisko noszącego, ktora stoiąc w Lublinie przez przeciąg roku na kwaterach, starała się w prawdzie każdego czasu okazać swe uczucia wdzięczności za tak wiele szlachetnych i przyiacielskich przyięcia dowodow Przezacnemu Publikum Lubelskiemu; gdy iednak mogła uchybić komu okazania swey życzliwości, przeto JJPP. Officerowie rzeczoney Dywizyi z ukontentowaniem, używaią niniejszego sposobu, dla złożenia tak Swietnemu Urzędowi Cyrkularnemu, iako też Wysokiemu Rycerskiemu Stanowi i innym przezacnym Obywatelom, za tak wiele okazanych przyiaźni dowodow, które zawsze w żywey pamięci mieć będą, z słotkim wspomnieniem naygłębszego podziękowania.

Z Kopenhagi d. 18. Lutego.

Przez Szwecyą odebraliśmy z Londynu wiadomości do 26 Stycznia. — Pierwsze spory parlamentu czytaliśmy z słusznem oburzeniem, i w wzgardzie tylko sprawcow popełnionego przeciw nam gwałtu znayduiemy nieiaką ulgę. Nic bezwstydnieyszego, iak twierdzenia Angielskich ministrow co do Danii. Nie zarumienili się naprzykład powiedzieć, że tu w Kopenhadze, gdzie, iak wiadomo, żadna lina, żadna kotwica z mieysca swego nie była ruszona, znaleźli dowody, iż rząd nasz zabierał się do obrocenia swey floty przeciw Anglii. Mieli nawet tyle bezczelności, iż z zamożnych naszych magazynow i zapasow nowe znaleźli powody do potwierdzenia naszych zamiarow. Jakżeby P. Garlike zawstydził tych, którzy go do nas wysłali, gdyby był przeciw nim na świadka wezwany! — Kto wie, iż zlecenie surowego Jacksona ściągało się tylko do dania w sposobie natarczywym rządowi naszemu do wyboru, wydać sromotnie flotę lub wystawić się na woynę z Anglią, ileż obrażać go musi, gdy widzi, iż ministrowie Angielscy podaią w usta oszukanemu Królowi wyraz, iż ubolewa, że krwawem sceном w Kopenhadze zapobiedz nie można było przez tentowane układy? Mowcy opozycyi słusznie powstali przeciw ściągnioney na narod niezatartey plamie; lecz bez żadnego skutku. Odurzyli ich poczęści ministrowie bezczelnemi swoiemi zapewnieniami, że nie mogą taiemnicy wyiawić iakim sposobem dowiedzieli się o taynych w Tylży umowach. Jakoż żadna ieszcze taiem-

nica nie była nad tę ściśley zachowana, ponieważ nie mają nic do wyiawienia!

Lubo w teraźnieyszych okolicznościach zwrocona iest uwaga publiczności na sąsiedzką Szwecyą, nic iednak pewnego ieszcze wiedzieć nie można o skłonnościach tego mocarstwa. Podrożni, którzy tu z Norwegii przez Szwecyą przybyli, zapewniają, iż na całey drodze nie widzieli żadnych uzbroiań. To tylko pewna, że d. 4 t. m. przybyły 4 Angielskie woienne okręty, 3 fregaty i 3 pomnieysze statki z znacznemi pieniądzmi do Goteuburga. Wiadomość ta zgadza się z listem iednego kupca Sztokolmskiego, który d. 8 pisał do Helsingborga, i w którym donosi, że Król Szwedzki nie odstępuie od przymierza z Angliią i bierze znaczne posiłki pieniężne. Tenże list zawiera w sobie daley wiadomość, że Szwedzka Finlandya zaiętą po części została przez Rossyyskie woyska, przed któremi cofaią się wszędzie Szwedzkie.

List z Helsingeru pod d. 9 t. m. donosi, że Angielskie woyska, które w Szwecyi są oczekiwane, przeznaczone bydź maią do zdobycia wraz z Szwedzkiemi Norwegii.

Z Genui d. 4. Lutego.

Do Marsylii, Liworna, Portoferaio, &c. przybyło wiele Amerykańskich okrętów kupieckich, które uszły baczności Anglikow. Rozchodzi się tu pogłoska, że Hiszpańska flota wypłynęła na morze.

Z Wenecyi d. 6. Lutego.

Stoiąca dotąd w Tryeście Rossyyska flota, którey się tu od kilku tygodni spodziewano, przybyła dziś przed port tuteyszy; 8 do 9 mnieyszych okrętow weszły do portu, a 5 większych, pomiędzy któremi znayduie się 3 liniiowych popłynęły do portu Rey dla bawienia tam poty, poki spokoynieysza pora roku nie nastąpi. Port ten leży nie daleko Fiumy; iest nie wielki, ale bezpieczny. W porcie Tryestskim nie była Rossyyska flota bezpieczna przeciw attakowi Anglików.

CENA ZBOŻ.

Na targu w Krakowie d. 1 Marca 1808

Korzec Pszenicy	zł. pol.	52	do 60
— Zyta		50	— 54
— Jęczmienia		39	— 44
— Owsa		20	— 22
— Grochu		52	— 60
— Kaszy iaglaney		88	— 100

W Wiedniu d. 21. Lutego

Meca wynosząca pół korca naszego

— Pszenicy	zł. pol.	24	do 30
— Zyta		16	— 19
— Jęczmienia		16	— 18
— Owsa		13	— 15

DONIESIENIA.

Magistrat Miasta C. K. Krakowa niniejszym obwieszczeniem wiadomo czyni, iż dom drewniany w wydziale III pod Nrem 60 stoiący w połowie do massy Łukasza Szymczykiewicza, w drugiey zaś do Maryanny Sidkoskiey należący 287 zł. ryń. 30 kr. oszacowany przez publiczną licytacyą d. 10 Marca 1808 o godzinie 9 z rana tu w Sądzie odbyć się maiącey z następuiącemi warunkami sprzedany będzie.

1) Każdy chęć maiący 10tą część Ceny szacunkowey iako zakład przed zaczęciem licytacyi złożyć. Tudzież

2) Przyszły nabywca resztę ceny z licytacyi wynikaiącey w ciągu 14 dni do Dedopozytu Sądowego tuteyszego Magistratu złożyć będzie obowiązany inaczey.

3) Na koszt jego i niebespieczeństwo nowa naznaczonaby była licytacya.

Wszyscy przeto chęć kupna maiący maią się w Magistracie i czasie wyżey oznaczonym znaydować. Wierzyciele zaś zapisowi napominaią się ażeby nie oczekuiąc osobnych powołań prawa swe do protokułu licytacyi wnieść starali się, inaczey przy podziale ceny, żaden na nich wzgląd miany nie byłby.

Gollmayer.
Krzyżanowski.
Łodziński. *Z Rady Magistratu Miasta C. K.* Stołecznego *Krakowa.*
Dnia 18 Grudnia 1807.
Kowalski.

Dla osadzenia wakuiącego w Oświecimie syndyka mieysca z pensyą roczną 300 ryn. złączonego wypisuie się konkurs do 15 Marca r. b. z tym dodatkiem, iż kompetenci proźby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea, i zaświadczeniem moralności opatrzone przed upłynieniem wspomnionego terminu do Urzędu Cyrkularnego Myślenikiego podawać maią.

W Krakowie d. 16 Lutego 1808.

Dla osadzenia wakuiącego w Stryiu mieysca Syndyka z pensyą roczną 400 zł. ryn. złączonego wypisuie się konkurs do 15 Marca r. b. z tym dodatkiem, iż kompetenci proźby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone przed upłynieniem wspomnionego terminu do urzędu Cyrkularnego w Stryiu podawać maią.

W Krakowie d. 15 Lutego 1808.

1) Z rozkazu Wysokiego C. K. *Sądu* Szlacheckiego Krakowskiego dnia 19 Stycznia r. b. pod Nrem 475 wypadłego, pozostałe rzeczy po niegdyś Xiędzu Walentym Bieńkowskim Plebanie zmarłym w dobrach Minoga, iako to: suknie, bielizna, sprzęty rożne, tudzież bydła kilka sztuk przez publiczną licytacyą dnia 2go i 3go Marca r. b. rano i po południu w dobrach Minoga 3 mile od Krakowa sprzedane zostaną.

2) Z rozkazu tegoż Sądu dnia 22 Grudnia r. z. pod Nrem 15668 wypadłego, rzeczy pozostałe iako to: suknie, bielizna i inne sprzęty po Xiędzu Janie Mentzell Plebanie w Jwanowicach, przez publiczną licytacyą dnia 4 Marca r. b. w tychże dobrach Jwanowice sprzedane zostaną. Życzący sobie co na tych licytacyach nabydż raczą się z gotowemi pieniądzmi w zwyż wyrażonych mieyscach i czasie znaydować.

Dominik Raczyński Komornik Sądowy.

Magistrat Miasta C. K. Kaźmierza dolnego ninieyszem Edyktem wiadomo czyni, iż dom murowany z placem tu w Kaźmierzu dolnym pod Nrm 328 położony, Caty i Jankla Wulfowiczow własny podług aktu detaxacyi dnia 11 Września 1806 przedsięwziętego na 875 zł. ryn. 30 kr. oszacowany na proźbę Berka Jakubowicza Kohen, a mianowicie na satysfakcyą należącey się temuż kwoty 250 zł. ryn. z procentem przez publiczna licytacyą naywięcey daiącemu sprzedany zostanie, a to pod następuiącemi warunkami: 1) Każdy do Licytacyi przystępuiący 10tą część pretii fisci kommissyi licytacyyney złożyć, a zaś 2) Naywięcey daiący ofiarwaną od siebie kwotę w dniach 14 od dnia zalicytowania rachowac się maiących, tym pewniey do depozytu sądowego wnieść czyli komportować powinien, ile że inaczey na koszt i szkodę iego nowa Licytacya przedsięwzięta będzie, i to coby do podaney przez niego kwoty nie dostawało, on ze swego dołożyć obowiązany będzie, wyiąwszy ieżeliby Vadium nie wystarczyło. Do tey przeto licytacyi naznaczaią się trzy termina: to iest 3 Marca, 1 Kwietnia i 2 Maia roku bieżącego o godzinie 9 z rana, z tym dodatkiem, iż iezeliby na pierwszym lub drugim terminie wyżey oszacowania pomieniony dom z placem przedany nie został, tedy na trzecim terminie nawet niżey ceny szacunkowey sprzedany będzie.— Wreszcie wszyscy na tym domie hypotekowani wierzyciele, wzywaią się i napominaią, ażeby nie czekiwaiąc osobnego przypozwu, terminow licytacyi pilnowali, i w czasie teyże ze swemi preretensyami tym pewniey zgłosili się, ile że w przeciwnym razie ani do rzeczonego domu, ani do kupiciela, ani nawet do summy z licytacyi wynikłey ieżeliby takowa na zaspokoienie tak zgłaszaiących się iako i niezgłaszaiących wierzycieli nie wystarczyła żadney pretensyi rościć sobie nie bedą mogli, ale tylko z innego maiątku dłużnikow swoich lub iednego z nich zaspokoienie siebie poszukiwac będą musieli.

Dan w Kazimierzu dolnym dnia 27 Stycznia 1808.

J. Litwinski Proconsul.
Glom Syndyk.
Kriegsztein.

Z Rady Magistratu C. K. Miasta dolnego Kaźmierza.
Bełczykowski.

Przez Magistrat C. K. Miasta Lublina każdego ktoremu wiedzieć potrzeba uwiadomia się, iż na dniach niżey wypisanych następuiące tu w Lublinie znayduiące się puste, tudzież upadaiące domy, na mocy naywyższych rozporządzeń, naywięcey ofiaruiącemu pod tym iednak

warunkiem sprzedane będą, ażeby kupujące takoweż w przeciągu roku iednego tym pewniey mieszkainem zrobily; gdyż w przeciwnym razie na ich koszta i niebezpieczeństwo nowa licytacya przedsięwzięta by została.

Domy i Rudera, które licytacyi podlegaią będą sprzedawane iak nastepuie:

Dom Michała Stoka pod Nr. 13 w mieście otaxowany na zł. ryń. 1603 kr. 45, tudzież Rudera Stoińskich na ulicy Oleyney pod Nr. 29 otaxowane na zł. ryń. 76 na dniu 7 Marca, 4 Kwietnia i 2 Maia 1808.

Plac pusty PP. Karmelitanek bosych na ulicy Dominikańskiey otaxowany na zł. ryń. 28 kr. 47 także Samborskich Rudera pod Nr 51 na ulicy Archidyakońskiey otaxowane na zł. ryń. 181 kr. 27 na dniu 8 Marca, 5 Kwietnia i 3 Maia 1808.

Rudera niegdyś Politynowskie, a teraz Nicowskie pod Nr. 51 na ulicy Złotey otaxowane na zł. ryń. 144 kr. 28, tudzież przyległe Liszkowskie Rudera otaxowane na zł. ryń. 144 kr. 36 na dniu 9 Marca, 6 Kwietnia i 4 Maia 1808.

Plac Zawadzkiego pomiędzy domem Kozyrskiego i Kiszczyca na ulicy Grockiey pod Nr. 97 otaxowany na zł. ryń. 16 kr. 12, także niegdyś Radziwiłowski, a teraz Troiackiego pałac niedaleko Reformatow pod Nr. 152 otaxowany na zł. ryń. 8.6 na dniu 10 Marca, 7 Kwietnia i 5 Maia 1808.

Upadaiący dom Szymańskich na ulicy Rybney pod Nrm. 65, otaxowany na zł. ryń. 1295 kr. 25. Tudzież dom Barańskich, pod Nrm. 27 na ulicy Oleyney, otaxowany na zł. ryń. 2353 na dniu 11 Marca, 8 Kwietnia i 6 Maia 1708.

Dom Grzegorza Szeguny pod Nrm. 34 na ulicy Oleyney, otaxowany na zł. ryń. 3031 kr. 59, i dom Malinowskich czyli Mazgerow pod Nrm. 239 na ulicy S. Ducha, otaxowany na zł. ryń. 473 kr. 51 na dniu 12 Marca, 9 Kwietnia i 7 Maia 1808.

Nakoniec dom Gruszeckich pod Nrm. 80 na ulicy Grodzkiey na dniu 16 Marca, 13 Kwietnia i 11 Maia 1808, podług taxy za zł. ryń. 3759 kr. 2½ licytacyi podpadać będzie.

Gdyby się zaś na trzecim z pomienionych terminow nikt nie znalazł, ktoryby podług taxy kupować chciał, tedy na tymże terminie 3cim za kwotę nawet mnieysz od taxy domy i rudera pomienione zlicytowane będą. Maiące chęć kupienia maią się na dniach pomienionych przed południem o godzinie 9 w tuteyszey Magistratualney kancellaryi zkaucyą 10 proc: znaydować.—Ci zaś, którzy iakowe kolwiek prawo do którego bądź z pomienionych domow mieć mogą, maią się na terminach pomienionych dokładnie insynuować, inaczey tylko do złożonego Pretium Liciti odesłani będą — Rownie także zaręczyciele i dłużnicy w czasie wyznaczonym należytości swoie, nieoczekuiąc innego uwiadomienia zameldować maią.

F. Poll.

J. Lewandowski.

Z Rady Senatu Magistratu Politycznego C. K. Miasta Lublina.
Dnia 27. januarij 1808.

Waniura.

Ze strony C. K. Prefektury Promnickiey wiadomo się czyni, iż dnia 15go Marca r. b. o godzinie 9tey z rana przez publiczną licytacyą naywięcey ofiaruiącemu na 3½ lata to iest od dnia 1go Maia 1808 aż do dnia 31go Października 1811 w dzierżawę puszczony będzie w Krakowie nad rzeką rudawą leżący dworek Latarnia zwany z ogrodem (wyłączywszy iednakowo kawałek ogrodu, który z dawna dla offici listy w Królewskim browarze mieszkaiącego zatrzymany zostawał. Cena fiskalna stawia się na 561 zł. ryń. od którey kwoty iako wadium 84 zł. ryń. 9 kr. złożone bydź maią. Którzyby sobie tę dzierżawę otrzymać życzyli na zwyż wyrażonym dniu i godzinie do Prefektury Promnickiey zapraszaią się.

W Promniku dnia 15go Marca 1808.

Ponieważ wakuiące przy Zamoyskim Magistracie 1go Assessora mieysce z pensyą roczna 300 zł. ryń. połączone do tych czas osadzone nie iest, przeto wypisuie się powtorny konkurs na dzień 15 Marca r. b. z tym dokładem, iż kompetenci prozby swe dekretami Eligibilitatis ex utraque linea i zaświadczeniem moralności opatrzone przed upłynieniem terminu do Urzędu Cyrkularnego Zamoyskiego podawać maią. W Krakowie d. 14 Lutego 1808.